

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення зміни до Розділу XI
«Перехідні положення» Кримінального процесуального кодексу України
(щодо строків проведення додаткового розслідування)
(реєстр. № 4107 від 18 лютого 2016 року)**

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 12 травня 2016 року (протокол № 47) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення зміни до Розділу XI «Перехідні положення» Кримінального процесуального кодексу України (щодо строків проведення додаткового розслідування) (реєстр. № 4107 від 18 лютого 2016 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Безбахом Я.Я., Сольваром Р.М., Матвійчуком Е.Л.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою врегулювання на законодавчому рівні колізії, яка виникає у зв'язку з відсутністю у чинному Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України) норми щодо визначення меж (строків) проведення додаткового розслідування кримінальних справ, які були порушені до прийняття нового КПК України та які розглядалися судами відповідно до пункту 11 розділу XI Перехідних положень, та за результатами судового розгляду були повернуті судом прокурору для проведення додаткового розслідування.

Для досягнення зазначеної мети проектом Закону пропонується викласти пункт 12 Розділу XI «Перехідні положення» КПК України в такій редакції: «12. «Розслідування кримінальних справ, передбачених пунктом 11 цього розділу, у разі повернення таких кримінальних справ судом прокурору для проведення додаткового розслідування проводиться у порядку, передбаченому цим Кодексом, при цьому строки проведення досудового слідства таких справ обчислюються з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудового розслідування».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини другої статті 21, частин другої-третьої статті 22, частини першої статті 64 Основного Закону України права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними, вони гарантуються і не можуть бути скасовані; конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Згідно зі статтею 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

Наведені статті діючого законодавства України цілком кореспондуються з чинними міжнародними договорами (згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України), які відповідно до частини першої статті 9 Конституції України є частиною національного законодавства України.

Так, статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод передбачено право кожного на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Відповідно до статті 10 Загальної декларації прав людини кожна людина, для визначення її прав і обов'язків і для встановлення обґрунтованості пред'явленого їй кримінального обвинувачення, має право, на основі повної рівності, на те, щоб її справа була розглянута прилюдно і з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом.

Згідно з пунктами 3, 4 статті 9 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права кожна заарештована або затримана за кримінальним обвинуваченням особа в терміновому порядку доставляється до судді чи до іншої службової особи, якій належить за законом право здійснювати судову владу, і має право на судовий розгляд протягом розумного строку або на звільнення. Кожному, хто позбавлений волі внаслідок арешту чи тримання під вартою, належить право на розгляд його справи у суді, щоб цей суд міг невідкладно винести постанову щодо законності його затримання і розпорядитися про його звільнення, якщо затримання є незаконним.

Європейський суд з прав людини неодноразово наголошував на порушеннях Україною розумних строків в межах розгляду кримінальних справ, наприклад, у рішенні в справі «Меріт проти України» від 30 березня 2004 року.

У Рішенні від 12 лютого 2002 року № 3-рп/2002 Конституційний Суд України зазначив, що Конституція України як головне джерело національної правової системи є також базою поточного законодавства. Вона надає можливість урегулювання певних суспільних відносин на рівні законів, які конкретизують закріплені в Основному Законі положення (абзац перший підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини).

Відповідно до пунктів 1, 14 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; організація і діяльність прокуратури, органів дізнання і слідства.

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих Законопроектом змін до пункту 12 Розділу XI «Перехідні положення» КПК України (щодо строків проведення додаткового розслідування) узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення зміни до Розділу XI «Перехідні положення» Кримінального процесуального кодексу України (щодо строків проведення додаткового розслідування) (реєстр. № 4107 від 18 лютого 2016 року), поданий народними депутатами України Безбахом Я.Я., Сольваром Р.М., Матвійчуком Е.Л., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ